

РЕШЕНИЕ

№ 200

гр. София, 22 януари 2021 г

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на седемнадесети декември през две хиляди и двадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛАДА ПАУНОВА

ЧЛЕНОВЕ: БЛАГА ИВАНОВА

ДИМИТРИНА АНГЕЛОВА

при секретаря Наталия Такева

и в присъствието на прокурора Мария Михайлова

изслуша докладваното от

съдия ИВАНОВА касационно дело № 789 по описа за 2020 г

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия Н. В. Х., депозирана чрез защитата, срещу решение на Софийски апелативен съд № 75 от 25.02.20 г, по ВНОХД № 1074/19, с което е потвърдена присъда на Софийски градски съд № 131 от 17.05.2019 г, по НОХД № 6089/17, с която жалбоподателят е признат за виновен в това, че на неустановена дата през месец март 2017 г в [населено място], е предоставил имотна облага: парична сума от 500 лв, на Р. Д. К., за да бъде дадена на друго / жители на [населено място] /, с цел да бъдат склонени да упражнят изборителните си права в полза на М. Т. Г., кандидат за народен представител от коалиция „БСП за България“, регистрирана с № 10 в интегралната бюлетина в предсрочните парламентарни избори, проведени на 26.03.2017 г, с оглед на което и на основание чл. 167, ал. 4, пр. 2 вр. ал. 2, пр. 2 и чл. 54 НК, е осъден на една години „лишаване от свобода“, отложено по реда на чл. 66 НК, за срок от три години, и „глоба“ от 10 000 лв, както и на „лишаване от право да заема държавна и обществена длъжност“, за срок от една година, със зачитане на времето, през което лицето е било задържано, на основание ЗМВР.

С жалбата се релевират касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 НПК. Изтъкват се следните аргументи: В основата на доказателствените изводи са залегнали показанията на св. Ф. К. и св. К. от досъдебното производство, а са игнорирани показанията им от съдебната фаза. Не е взето предвид, че целта, с която е дадена сумата 500 лв, не е за „купуване“ на гласове, който извод следва от показанията на св. Ф. К., св. Б. К., св. К., както и от обясненията на подсъдимия Х.. Не са съобразени показанията на св. С., че сумата е дадена във връзка със заем, получен от св. К.. Допуснато е процесуално нарушение с отказа на съда да проведе очна ставка между св. Ф. К. и св. С.. Не са събрани доказателства, че е осъществен елемент от обективната страна на състава: „предоставяне на имотна облага“. Материалният закон е приложен неправилно, тъй като деянието не покрива признаците на състава на престъплението, предмет на осъждането. Не е съобразено това, че, за да е налице престъпление по чл. 167, ал. 4 вр. ал. 2 НК, следва деецът да е предоставил имотна облага на „купувача“ на гласове, а, в случая, имотната облага е предоставена на св. К., за когото не е повдигнато обвинение, че се явява лице по чл. 167, ал. 2 НК. В диспозитива на обвинението не е посочено, че св. Ф. К. е „купувач“ на гласове, а и липсват доказателства, че св. К. е посредник на св. Ф. К. за „покупка“ на гласове.

С жалбата се прави искане да бъдат отменени осъдителните съдебни актове и жалбоподателят да бъде оправдан от настоящата инстанция или въззивният акт да бъде отменен и делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на Софийски апелативен съд.

В съдебно заседание на ВКС защитата пледира за уважаване на жалбата.

Подсъдимият жалбоподател се присъединява към становището на своя защитник.

Представителят на ВКП счита, че жалбата е неоснователна.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Основателно е оплакването, че при анализа на доказателствата и доказателствените средства е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК. Не е надлежно доказателствено обезпечен изводът, че сумата, в размер на 500 лв, е предоставена от жалбоподателя с цел да бъде дадена на жители на [населено място], за да упражнят избирателното си право в полза на определен кандидат. Съдът е приел, че посочената сума е предоставена със съставомерната цел, като е ползвал отделни части от показанията на св. К., без да подложи на анализ другата част от показанията му, въз основа на които могат да бъдат изведени различни доказателствени изводи. Извън вниманието на съда е останала частта от показанията на свидетеля относно действителната му цел за получаване на инкриминираната сума, а именно: да я използва за нуждите на семейството си. В тази насока е заявеното от него, че е дал указания на жена си / св. Б. К. / да изготви „фалшив“ списък с имена, защото смятал да „изкара някакви пари“. На следващо място, съдът е оценил с приоритетно доказателствено значение обстоятелството, че свидетелят е поискал от жена си да състави списък, но не е съобразил, че не е последвало указание за провеждане на агитация в полза на определен кандидат, с което да бъде постигната съставомерната цел. Не е отчетено и това, че създадената от св. Ф. К. организация за получаване на паричните средства от жалбоподателя / чрез св. К. / е целяла сумата да достигне до св. Б. К., на която не са поставени условия относно начина, по който да изразходва парите. При извеждане на доказателствените изводи е игнорирано обстоятелството, изводимо от показанията на св. К., че е получил инкриминираната сума, но не е предоставил списъка, предоставен от св. Б. К., а и този списък не му е бил поискан при предаване на парите. Не са обсъдени и показанията на св. К., че е помогнал на св. Ф. К., като е изпълнил заръката му да отиде до ресторант „А.“ и получи съответната сума, която да бъде предадена на св. Б. К.. Съдът е поставил без обсъждане и заявеното от св. К., че списъкът е за гласуване на изборите, но „не знае за коя партия и за кой кандидат“. Доколкото в показанията на св. Ф. К. също липсва указание към съпругата му, че списъкът е необходим, за да бъдат набирани гласове в полза на М. Г., кандидат за народен представител от коалиция „БСП за България“, то изводът на съда, че инкриминираната сума е предоставена, за да бъде „подкрепен“ именно този кандидат, не почива на надеждна доказателствена основа, а на предположението, че жалбоподателят е в близки отношения с М. Г. и би било логично да „съдейства“ за неговия избор. Извън вниманието на съда е останало и съобщеното от св. К., че списъкът, предаден му от св. Б. К., не му е поискан и след предаване на инкриминираната сума, а свидетелят го е унищожил. При преценката на съставомерната цел не е взето предвид заявеното от св. Ф. К., че при разговор с подсъдимия Х., са се разбрали свидетелят да получи 500 лв, с които „да се почерпи“, ако „помогне“ за изборите. Не е съобразено и съобщеното от същия свидетел, че е накарал и И. П. да направи списък, защото се е надявал жалбоподателят да му даде пари и за този списък. Не са обсъдени показанията на св. С. М., узнал от св. Ф. К., че последният „ще вземе 100 000 лв“ за изборите, които ще бъдат преведени на жена му или дъщеря му. Съдът е приел като механизъм на деянието този, описан в обвинителния акт, а именно: че инкриминираната сума е предадена от подсъдимия Х. на св. К., за да достигне до св. Б. К., без да съобрази, че в показанията на св. М. се съдържа алтернативен механизъм: че парите ще бъдат дадени на брата на св. Ф. К., с прякор „Ч.“. Не са обсъдени и показанията на св. Св. Д., че св. Ф. К. очаква да получи пари, ако накара фамилията му да гласува за определен кандидат, но не знае кой е той, а и Ф. / К. / не е споменавал конкретно лице. Не са съобразени показанията на св. В., че „купуването на гласове“ се отнася за депутати / използвано е множествено число /, без конкретизация на имена. Не са обсъдени показанията на св. Б. К., че св. К. ѝ е донесъл

пари за семейството. Неоснователно е оплакването за допуснато процесуално нарушение при анализа на показанията, дадени от свидетелите Ф. К. и С. пред въззивната инстанция. Съдът не е кредитирал версията, че инкриминираната сума е дадена в заем от св. С., за което са изложени убедителни съображения, които се споделят от настоящата инстанция. Не е имало необходимост от провеждане на очна ставка между разпитаните свидетели, поради което отказът на съда да уважи посоченото доказателствено искане не представлява процесуално нарушение, а възражението в тази насока не може да бъде възприето.

С оглед на изложеното, ВКС намери, че при анализа на доказателствата и доказателствените средства е допуснато нарушение на правилата по чл. 14 НПК, откъдето следва, че се поражда процесуална необходимост от отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд, а искането в тази насока е основателно и следва да бъде уважено.

При този изход на делото не биха могли да бъдат обсъдени доводите за неправилно приложение на материалния закон, но въпреки това, в принципен план, може да бъде отбелязано следното:

Изпълнителното деяние на престъплението по чл. 167, ал. 2 НК се изразява в предлагане или даване на имотна облага с указаната в закона цел: за склоняване на друго да упражни изборителното си право в полза на определен кандидат. Престъплението е довършено с упражняването на мотивационното въздействие в съзнаваната от дееца насока, без да е необходимо лицето да е склонено или целта да е постигната / Решение № 154 от 8.04.2009 г на ВКС, по н. д. № 54/09, I НО /. За да е осъществено деянието по чл. 167, ал. 4, пр. 2 вр. ал. 2, пр. 2 НК, следва да е налице функционална обвързаност на предоставената облага със съставомерната цел / да бъде упражнено мотивационно въздействие върху изборителите да упражнят правото си да избират в полза на определен кандидат /. Деецът по чл. 167, ал. 4, пр. 2 вр. ал. 2, пр. 2 НК предоставя имотна облага на лице по ал. 2, за да бъде склонено друго лице / или лица / да упражнят изборителното си право в полза на определен кандидат. Липсата на функционална обвързаност на предоставената имотна облага със съставомерната цел е от значение при преценката дали деянието е съставомерно по посочената правна квалификация, а оттам, и при правилното приложение на материалния закон.

Горните разсъждения, отнесени към настоящето дело, имат следното измерение:

Съгласно повдигнатото обвинение, деецът е предоставил инкриминираната парична сума на св. К., за да я предаде на св. Б. К.. Съдът е приел, че св. К. е действал като посредник на св. Ф. К.. Не са изложени съображения относно обстоятелството: в какво качество е действала св. Б. К., краен получател на сумата / дали като посредник на съпруга си или в друго качество и какво е то /. С оглед обвинението по чл. 167, ал. 4, пр. 2 вр. ал. 2, пр. 2 НК, следва имотната облага да е предоставена от дееца на определено лице, за да бъде упражнено мотивационно въздействие върху жители на [населено място], за да гласуват в полза на конкретен кандидат / в полза на М. Г. /. При тази конструкция на обвинението стои въпросът кое е лицето по чл. 167, ал. 2, пр. 2 НК, което е следвало да склони гласоподавателите да гласуват в полза на определения кандидат. При решаване на този въпрос следва да се има предвид и това, че освен юридическо обвинение, следва да има и фактическо такова, което да съдържа данни за лицето по чл. 167, ал. 2, пр. 2 НК.

По изложените съображения, ВКС намери, че жалбата е основателна и като такава следва да бъде уважена.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 3, т. 2 НПК, ВКС, III НО,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение на Софийски апелативен съд № 75 от 25.02.2020 г, по ВНОХД № 1074/19.

ВРЪЩА делото за НОВО РАЗГЛЕЖДАНЕ от друг състав на въззивната инстанция, от стадия на съдебното заседание.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ